

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 68.

V Ljubljani, sreda 24. marca 1926.

Leto I.

Učitelji, ustanovite svoj skupni poklicni sindikat!

V politični zgodovini slovenskega naroda noben stan ni igral tako klavrne in zamegljene vloge, kot ravno učiteljski. Vzrokov je bilo dovolj: na eni strani premajhna politična zrelost, na drugi strani preveliko osredotočenost posameznih na kruhovno borbo. Učiteljstvo si je že zgodaj v političnih borbah slovenskega klerikalizma in liberalizma pokopalo svoj ugled, ki bi ga drugače lahko uživalo, že zgodaj se je zavrlo in prodalo na milost in nemilost političnim mogotcem in demagogom te ali one vrste in stranke in že zgodaj je med učitelji zagospodaril napeti strankarski fanatizem in prav nič se ne čudimo, če je Cankar za večno ovekovečil hlapčevsko usločenost našega učitelja. Med učitelji je že zgodaj izginila vsa stanovska skupnostna zavest in poznamo dobo, ko je učitelj denunciral učitelja, ker se pri šolski molitvi ni dostojno obnašal, poznamo dobo, ko je učitelj Orel ogradil učitelja ne-Orla, Sokol učitelja ne-Sokola; zato še danes ne more učiteljstvo iz ozkih mej osebnostnega boja med seboj in se ne more otresti okov, ki ga vežejo v egoističnem gledanju človeka in sočloveka.

Rekel nam bo kdo, da gledamo prečrno, ali dejstvo je, da je takih kričavih zgledov na stotine, ki se pojavljajo in ponavljajo že 30 let.

Niso bili zastoj in neupravičenosti, ki so v najbolj kritičnih časih in razdobjih klicali učiteljstvo k samopresoji, niso bile neopravičene sodbe, češ, da učiteljstvo nazaduje in se pogreza v politično blato osebnostnega boja, osebnostne mržnje proti političnemu nasprotniku in da trpi pouk in da trpi avtoriteta, ki je potrebna pri vzgoji otrok. Učitelj se je politično skoro vedno prodajal in vsem strankam je bil učitelj izhoden volivni politični material.

Pred vojno se je brezpogojno prodal klerikalcem in predstavniku ter izvršitelju klerikalizma, Šušteršiču in gorje, kdor se je zameril, ali ne kihnil, ne da bi vprašal Šušteršiča. V hribe je šel in odvzete so mu bile draginske doklade, ker deželni odbor je učiteljstvo nameščal in plačeval, torej z njim moralno in materialno razpolagal.

Po vojni so se razmere nekoliko izpremenile, klerikalni razdor in nove politične prilike so klerikalcem vzele absolutno oblast in učiteljstvo je slepo, kakor na povelje preskočilo v drugi tabor, v demokrati. Sveto je bilo prepričano, da jim zvezeve sijajno življenje, da se zboljša socialni položaj in ves gnev in vse sile je posvetilo farški gonji, ščitilo in čuvalo demokrate, pozabljalo pa nase, pozabljalo na svoje družine in na svojo bodočnost. Slepo je hodilo po direktivah demokratov in njihovih ekspozitorjev, ko je slepo pridrevalo v tabor. In zgodilo se je, da je bil učitelj samo demokrat, potem šele učitelj in da mu je bila demokratična stranka prva instanca, stanu samega se sploh zavedal ni, najmanj pa skupnih interesov stanu; kajti v splošnem je gostolelo v demokratičnih vrstah učiteljev: proč s klerikalnimi učitelji, v Nemško Avstrijo z njimi, izdajalci so in nevredni sinovi jugoslovenskega naroda. In romali so učitelji, ki niso prisegali na klerikalna bandera in ki so prisegali, v

penzijo, če ne v penzijo, pa v hribe, ali pa v kraje, kamor le redko po-sije kos živega življenja, dobra in prijetna mesta pa dobivali demokratični učitelji. V sladkem »stanovskem« zanosu so si meli roke, češ, pa jih bomo spokorili klerikalce — Slomškarje.

Vlade so se pa spreobračale, kot se morejo spreobračati samo pri nas, menjavali so se prosvetni šefi, menjavali so se prosvetni ministri kot vremenske lutke in romanja so se nadaljevala, enkrat klerikalna, drugič liberalno-demokratična, kakršna je bila že politična atmosfera. Sovraštvo med učiteljstvom, torej tovariško in stanovsko sovraštvo, je pa raslo in bogotilo v posebno zadovoljstvo demokratov; kajti le tako so si bili v svesti, da še nadalje vzdrže učiteljstvo na političnem konopcu.

Povejmo kar naravnost in brez oklevanja, da nihče ni učiteljstva tako korumpiral in ga tako zamotal v umazano politično spletkarjenje, kot ravno demokrati in da nimamo bolj žalostne dobe za učiteljstvo kot v eri demokratičnega gospodstva nad učiteljstvom.

Čut skupnosti, čut vzajemnih interesov se je po vojni med učiteljstvom sicer že opazil, bilo je dosti učiteljev od vojne izmučenih, razočaranih in slutili so, da je rešitev učiteljstva v skupni organizaciji brez razlike politične pripadnosti, ali osamele klice in predloge so pogoltnili režimi, v katerih so najbrezobzirneje izrabljali svoje moči demokrati.

Sedaj se je med učiteljstvom nekaj razgibalo, režimi so ga izučili, ne more pa še na pravo pot, ker jim je tradicija zarisala tako močnih predsodkov in strankarsko-umazanih usodlin, da skoro ne more iz njih.

Čas bi že bil, da učiteljstvo zavzame pozicijo, kot jo ima nemško, ali francosko učiteljstvo, toda če jo hoče in če hoče rehabilitirati svoj ugled, se mora reorganizirati. Mnenja smo, da bi bilo mogoče le na ta način: **Klerikalce naj obdrži magari svojo pripadnost k stranki, prav tako demokrat in socialist, toda v organizaciji, ki naj bo enotna, ne cepljena, naj bo samo učitelj in naj ima v organizaciji, v tem slučaju strokovni, pred očmi samo svoj učiteljski poklic in skupne koristi učiteljstva.** Le tako bo možno ustvariti nekaj skupni strokovni sindikat. Pokopljite UJU in še Slomškovo zvezo, zavedajte se resnosti svojega poklica in ne bodite priganjani ali pa hlapci menjajočega se režima in političnih demagogov. Ne zaostajajte za kulturnimi narodi, ki so svoj učiteljski sindikat že davno izvojevali, celo bolgarski učitelji so se do tega dokopali, le pri nas gospodari okorelo in zastarelo razredno mrtvilo.

ITALIJA GRADI BOJNE LADJE ZA RUSIJO.

Moskva, 24. marca. Sovjetska vlada je pričela pogajanja s fašistično Italijo, ki tudi komuniste preganja, za gradbo ruskih bojnih ladij v italijanskih ladjedelnicah. V ta namen je odpotovala posebna sovjetska komisija pod vodstvom generala Krilova v Italijo.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2-25 Din. Pri večjem številu objav popust.

Kako praznujmo letos prvi majnik!

Pokrajinsko načelstvo SSJ nam pošilja to-le izjavo:

Zedinjene strokovne organizacije v Sloveniji hočejo proslaviti letošnji prvi majnik v znamenju edinstva delavskega razreda. Pokrajinsko načelstvo Socijalistične stranke Jugoslavije pozdravlja to misel in smatra, da je dolžnost političnih razrednih delavskih organizacij, dati tej prireditvi po svojih močeh lojalno podporo v svrhu

utrditve in konsolidacije enotnosti strokovnih razrednih delavskih organizacij.

Pokrajinsko načelstvo SSJ smatra vsakršen poizkus, kršiti solidarni nastop razredno strokovno organiziranega delavstva, kot izdajstvo nad delavstvom in njega konsolidacijo.

V Ljubljani, 23. marca 1926.

POKRAJINSKO NAČELSTVO SSJ.

Vlada gre k svojemu neizogibnemu koncu.

Belgrad, 24. marca. Niso še vsi proračuni pod streho, že se je lotila vlade akutna, ki je pa pri nas že kronična, kriza. Čisto nenadoma je izbruhnila za radikale, posebno pa za starega Pašiča neljuba afera Rado Pašič-Dragiša Stojadinovič, ki utegne razkriti razne zamotane mahinacije Radeta in njegovih pomočnikov. Vse kaže, da je ob strani Stojadinoviča Ljuba Jovanovič z vsem svojim vplivom in svojim vpogledom v patriotsko delovanje Radeta. Opozicija sestavlja interpelacijo za parlament, prehitijo jo pa mogoče demisijske vlade. Pašič sam se je izjavil, da vlada ne more več vzdržati. Vsekakor je pa sedanja vladna kriza v kali

že precej stara in njeno ozadje je boj med Ljubo Jovanovičem in Pašičem in Radičem. Pašič bi rad obračunal z obema, toda Radič si je proti pričakovanju Pašiča utrdil pozicijo v vladi, Jovanovič je pa priskočil na pomoč Stojadinoviču, da tako indirektno udari tudi Pašiča samega. Ninčičeva grupa gleda v potek tega boja optimistično, ker se nadeja, da dobi mandat za sestavo vlade Ninčič. Pašičeva grupa je pa potrta in izjavlja, da je nemožna vsaka kombinacija, kateri na čelu ne bi bil Pašič. Radič se je prislonil baje na Ninčičevo grupo. Demisijske vlade pričakujejo vsak čas.

Radičevsko agrarno ministrstvo kompromitirano.

Belgrad, 24. marca. Pri proračunski razpravi agrarnega ministrstva so posamezni poslanci z vso vehemenco očitali Pavlu Radiču, da s svojo agrarno politiko podpira veleposestnike, zatira pa ubogega kmeta, ker je odkup parcel veleposestev tako visok, da siromašen kmet nikakor ne more stopiti v kupčijo. V Medjimurju na primer ljudstvo strada, dasi je tam kompleks velepose-

stva Testič, ki ga je pa kupila neka delniška družba, v kateri so udeleženi tudi radičevski eksponenti Maček in Predavec. V komisijo je prodajala družba oral po 2500 Din, pozneje so pa zahtevali po 6000 Din za oral. Seveda siromašni kmetje so morali pustiti parcele, ker jih niso mogli plačati. Taka je agrarna politika seljačke vlade. Proračun bo s težavo izglasovan.

AMERIKANCI ZA ZEDINJENJE AVSTRIJE Z NEMČIJO.

Berlin, 24. marca. Amerikanski poslanik v Berlinu Houghton je izjavil, da Evropa krivo postopa, če se upira zedinjenju Avstrije z Nemčijo, ker je to edino praktična politika, ki tudi odgovarja načelu samoodločbe narodov. Ako zvezne države zahtevajo izvajanje tega načela zase, ga ne morejo ne odrekati drugim državam. Izjava je zbudila obširno polemiko v francoskem in italijanskem časopisju, ker je Houghton izrekel tako obsodbo nad politiko evropskih

AMERIKANCE ZOPET ŽEJA.

Berlin, 24. marca. Nekaj sto ameriških listov je izvedlo med svojimi čitatelji glasovanje o prepovedi alkohola v nekaterih deželah Zedinjenih držav. Oddanih je bilo nad tri in pol milijona glasov, od katerih je štiri petine glasovalo za omiljenje prepovedi alkohola. Zlasti so glasovali vsa velika mesta proti prepovedi alkohola. Abstinenci so dobili večino le v deželah Kansas in Carolina. Vprašanje pride nedvomno pred senat, ki bo izdelal po svojem odboru načrt, dasi imajo v odboru še vedno večino protivniki alkohola.

MATTEOTTIJEVI MORILCI — NE-DOLŽNI!

Chieti, 24. marca. Po govoru državnega predsednika so prišli sedaj na vrsto branitelji obtožencev, ki so seveda vsi fašisti in se kot taki tudi obnašajo. Prvi je govoril odvetnik Troilo, ki je poveljeval drugega branitelja obtožencev, tajnika fašisti-

čne stranke Farinaccija, nato pa seveda še pogumna fašistovska dejanja obtožencev, ki da so izvršili Matteottijev umor kot pristaši fašistične ideje. Za njim je govoril odvetnik De Cicco, ki je „dokazoval“, da je nastopila Matteottijeva smrt „slučajno“, ker so fašisti, ko so ga odvedli, preveč tiščali na njegova prsa, vsled česar da je nastopil krvni izliv... Govorili so še drugi fašistovski zagovorniki, ki so seveda proglasili Matteottijeve morilce za nedolžne žrtve opozicije...

ČEHOSLOVAŠKA ODPRAMI SMRTNO KAZEN.

Praga, 24. marca. Češko pravosodno ministrstvo je pravkar dovršilo kazenski zakonik. Zakonik je upošteval vse današnje socialne prilike in proučilo so se kriminalno psihološka dejstva. Največja izprememba v kazenskem zakoniku je odprava smrtne kazni.

Borza.

Danes notira Zagreb: Berlin 13.519 do 13.559 (13.52—13.56), Italija 227.75 do 228.95 (227.88—228.78), London 276.04 do 277.24 (276.06—277.26), Newyork 56.67 do 56.97 (56.68—56.98), Pariz 200—202, Praga 168.15—169.15 (168.185—169.175), Dunaj 8.000—8.018 (8.0075—8.0475), Curih 10.934 do 10.974 (10.9329—10.9729).

Curih. Belgrad 9.135 (9.14), Berlin 123.65 (123.65), Budimpešta 72.80 (72.70), Italija 20.88 (20.87), London 25.245 (25.24385), Newyork 519.375 (519.25), Pariz 18.26 (18.387), Praga 15.385 (15.39), Dunaj 73.25 (73.225), Bukarešt 2.18 (2.19).

Borba za oblast v trboveljski občini.

Trbovlje, 23. marca.

Za nedeljo 21. t. m. so sklicali ultrakomunisti volilni shod pri gosp. Pravič v Trbovljah. Ta shod je pol. oblast prepovedala. Mi najodločneje protestiramo proti temu početju pol. oblasti in to iz razloga, ker se hoče s tem samo dvigniti njihov upliv. Za sedanje volitve so sklicali gosp. Čamer in Gustinčič dva shoda, katera sta bila pa tako klaverna, kot bi bolj ne mogla biti, če vpoštevamo, da so ju sklicali vodje ekstremističnega komunizma. Iz tega razloga sklepamo, da prihaja cela stvar nekako po načrtu, češ, da se zainteresira delavstvo, da bi le vendar v znak protesta volilo ekstremiste in tako izročilo občino še nadalje v roke gerentom žalostnega spomina, kateri so skrbeli le za blagor Trb. prem. družbe. (Kako so gerenti gospodarili, bomo poročali čim izvršimo revizijo v občini) in da bi se preprečilo zmago Združene delavske liste, katero je postavilo združeno delavstvo. Toda gospodje iz te in one strani! Delavstvo ve, da je le v edinosti in slogi rešitev!

Delavstvo ve, da je gospod Gustinčič poslal leta 1919., ko je imelo trboveljsko delavstvo besedo, ko je bilo to delavstvo strnjeno v močni enotni organizaciji Furlana, s pomočjo svojih agentov razbil slogo delavstva in izročil to delavstvo na milost in nemilost Trboveljski premogokopni družbi in sedanjih reakcij.

Naše delavstvo ve, da se ni nihče brigal in kaj storil za njega razven onih mož, kateri sedaj kandidirajo na Združeni delavski listi, ki bo četrta na volišču dne 28. t. m.

Delavstvo ve, da so Ti možje skupno s zavednimi sodrugimi žrtvovali vse in ostali zvesti delavski stvari, ne pa kakor preroki okoli »Del. Kmet. lista«, kateri so se prodali radikalcem in klerikalcem (Stefanovič, Koren), delavstvo pa pustili na cedila.

Sedaj pa, ko je delavstvo pokazalo pri volitvah v Del. zbornico, da je v slogi moč in rešitev in ko je delavstvo sklenilo se zediniti v enotno strokovno organizacijo in ko je postavilo enotno Združeno delavsko listo, so vsi na nogah, intrigirajo in zbijajo, ker se boje, da bi delavstvo postalo zopet močno.

Da hočejo za vsako ceno preprečiti enoten nastop in zmago delavstva, vidimo že iz tega, da pošiljajo odkar se je izvršilo zedinjenje in so se razpisale občinske volitve v Trb. občino kar po tri agitatorje naenkrat, ki jih prej ni bilo nikoli videti. Kako jim je to sploh mogoče, ko nimajo nobenih organizacij in sredstev, si vprašujejo rudarji. In res, mi ki imamo organizacije tega ne moremo, čeprav bi bilo potrebno. Mi vemo, da imajo kapitalistične organizacije močne fonde za boj proti delavskim organizacijam. Značilno je že samo dejstvo, da kolporterji »Del. Kmet. lista« agitirajo tukaj tudi za »Jutro« in »Slovenca« in vodijo boj

proti del. časopisju. Za nas je to več kot stokratno zatiranje, da so za enotnost in da so kar tako v opoziciji. Jasno je, da delavski pokret razdirajo in da koristijo s tem nasprotnikom in ne delavcem.

Takih ljudi delavstvo ne more in ne sme voliti, ker jim ne zaupa. Delavstvo ve, da se je nasprotnik razdelil na 6 taborov samo v trboveljski občini, ti tabori so vsi proti Združeni delavski listi, zato je na širšem volilnem sestanku, katerega se je udeležilo nad 400 rudarjev volilcev dne 15. febr. t. l. sklenilo sledečo resolucijo:

I.

»Da se delavstvo dvigne iz sedanje apatije ter začne znova verovati v lastno moč, s katero bo edino v stanju poraziti udarce sedanje reakcije, je neobhodno potrebno, da se ukine in onemogoči vsako netenje ponovnega sovraštva med razredno zavednim delavstvom, ter da se delavstvo upre tistim, ki bi kakorkoli rušili enotnost delavstva, ter ga motili pri akcijah, ki merijo za izboljšanje sedanjega bednega rudarskega položaja.

Zbor sklene:

Da proglasi vsakogar, ki dela za razbitje Združene delavske liste in proti združitvi delavstva v eminentno važnih vprašanjih kot škodljivec delavskega razreda, agenta provokatorja, ki je v službi najbolj zagriženih delavskih sovražnikov.

II.

Zbor odobrava delo volilnega odbora, ki je sestavil »Združeno delavsko volilno listo« za občinske volitve. Tako hoče sedaj naše delavstvo preko vseh zaprek graditi svoje organizacije in uvrstiti svojo moč.

Tako bo tudi dne 28. marca kot en mož glasovalo za **Združeno delavsko listo**, katera bo na volišču četrta in s tem napravilo konec sramotnemu gerentovanju, ki je vladalo celih 7 let na škodo delavstva in korist ljudskih krvososov.

Naši ženski shodi.

Kakor smo že poročali, so se ženski shodi, ki jih je sklicala Zveza delavskih žen in deklet povsod prav dobro obnesli. O shodu v Ljubljani smo že pisali, imponantni so pa bili tudi shodi v Mariboru, Trbovljah, v Zagorju, v Hrastniku in na Jesenicah. Povsod je bila udeležba od strani delavskih žena prav velika ter navdušenje in soglasje popolno. V Zagorju sta govorila sodružica Rakovčeva in sodr. Arh, na Jesenicah sodružica Ajdiškova, v Trbovljah sodružica Špilerjeva in s. Golouh, v Mariboru so govorile onotne sodružice. Na vseh shodih je bila soglasno sprejeta resolucija, ki smo jo v ponedeljkovi številki objavili, in ki je bila izročena vladi.

Naše žene so lahko s tem prvim socijalističnim ženskim tednom v Sloveniji prav zadovoljne. Socijalistična

ideja se širi tudi med ženami, in to je najbolj zanesljivo znamenje napredka in zmagovanja.

Klerikalne težave na štajerskem.

Ukinejo se tudi strankina tajništva.

Maribor, 23. marca.

Čudna so pota božje previdnosti! Ali naj ne velja ta krščanski izrek tudi za naše klerikalce? V trenutku, ko ima SLS vso moč v deželi, ko ima $\frac{4}{5}$ poslancev, ko gospodari v veliki večini slovenskih občin, ko ima nebroj posojilnic in bank, najrazličnejše zadruge in druge gospodarske organizacije, ko ima na stotine župnikov, kaplanov in celo četo tajnikov po poklicu, in vse mogoče druge stvari in pripomočke — ko se nahaja torej v cvetju svoje organizacijske sile, napoveduje meni nič tebi nič bankrot! Nič ni pomaglo rimsko romanje ob svetem letu. Denarja je zmanjkalo. Orli in Orlice, Krščanske zveze deklet in fantov so svoje storili v svetem letu in tudi poslanci so se potrudili, pa kljub vsemu temu napoveduje redukcija ne le časopisja (»Straža«), ampak tudi — tajništva. Samo 15.000 Din inajo gospodje v zadnjih mesecih za vzdrževanje tajništva na Štajerskem in s tem ne morejo izhajati! Kaj pa naj porečemo mi delavci, ki bi si vse prste oblizali, če bi imeli 15.000 Din samo za tajništva na razpolago. Toda pri klerikalnih »kah« vlada najhujši centralizem, dasi kriče o blaženi federaciji, avtonomiji in podobnem. Še celo prispevki takozvanih strokovnih organizacij, ki sicer niso visoki, dasi delavcu nič ne koristijo marveč nasprotno, se stekajo vsi v strankino blagajno. In ker je sedaj ta strankina blagajna odpovedala, morajo pa klerikalna strankina tajništva likvidirati. Tako so ukazali in tako mora biti.

Pa ne samo klerikalna tajništva, tudi za štajersko klerikalno časopisje so nastopili težki časi. Kakor že znano, preneha s 1. aprilom izhajati mariborska »Naša Straža«. Da bi to pomenilo za kleruse napredek, če se njihovo časopisje skoncentrira, tega ne bo nikdo verjel, ampak z novim zakonom, ki je sicer zelo nazadnjaški, vendar pa ima vsaj eno dobro stran, je bil poklicnim obrekovalcem otežen njihov posel, ker so se kazni za slučaj dokazanega obrekovanja zelo poostriale. To kar je »Straža« delala, je bila neke vrste inkvizicija. Čeprav niso gorele grmade, vendar so strupeni plini iz Cirilove tiskarne mnogokrat usodno učinkovali. Straža je imela popolnoma določen delokrog. Zato jo bo pač mogel »Slovenec« le težko nadomestiti pa tudi »Slovenski Gospodar« ne bo uspel. »Slovenski Gospodar« je pisan za kmeta-producenta, mora zato vedno pisati o slabih cenah vseh kmetijskih produktov, o še vedno prenikavih uvoznih carinah, zavzemati se za prost izvoz domačih pridelkov in

končno proti »visokim« plačam poslovanja in delavcev. Popolnoma nasprotna naloga je imela »Straža«, ki je pisala o draginji, o slabih plačah delavcev, o nekrščanskem izkoriščanju delavcev itd. »Slovenec« pa tudi ne bo mogel te dvojne funkcije v polni meri izvrševati, vsled česar bo katoliško strankarsko natezanje oslabiljeno. Ako torej vse reasumiramo, tedaj lahko rečemo, da je to za klerikalce precejšnja izguba, za ljudstvo pa velik dobiček.

Radič, Gogolj, Taras Buljba, i. t. d.

Stipica Radič je junak današnjega časa in silno je vzljubil Gogoljevega Revizorja, vzljubil ga celo tako zelo, da je govoril v zagrebškem gledališču pred uprizoritvijo Revizorja. Spočetka je Revizorja gledal z literarnega stališča. Trdil je, da je bil Gogolj Revizor in Taras Buljba Gogoljev oče in nazadnje začel opletati po ruski tedanji birokraciji in preskočil seveda na našo birokracijo in na seljačko revizorstvo. Rekel je: »V Rusiji je gospodaril Nemec in Žid. Ali Gogolj si je upal in pogumno povedal resnico. S prav tako birokracijo se borimo da nes mi. G. Voja Marinkovič je govoril sicer precej, ali on se ne more povzpeti do mišljenja in naziranja, kot ga imamo mi. Birokracija je danes zlo. Uradniški zakon je oklopil vlado in narod. Ministri prav nič drugega ne delajo, kot podpisujejo neke navedbe, razvrstitve po razredih, prekoračenje razreda v višji razred, in kjer pa ni zapisano, kaj naj dela uradnik v šoli, na sodišču ali v administracijah. Je nekaj uradnikov, ki imajo našo dušo, največ jih je pa slabih in to zlasti višji — vidite jih povsod — predvsem razni načelniki, inspektorji in drugi. Mi smo komaj osem mesecev na vladi in videli smo, da teh dvesto tisoč birokratov (seveda uradnikov) dela samo za sebe, pa če prav naj so to tudi univerzitetni profesorji, katerim je itak glavna skrb da dobe večjo osnovno, položajno in sam ne znam kakšno plačo. Naše vasi nimajo potov, nimajo šol, nimajo vodovodov, niti reguliranih rek, — toda birokrati hočejo vse za sebe, zahtevajo, da se zanje potroši ves proračun vseh 13 milijard. Naš kmet je junak, in sicer ne samo na bojnem, temveč tudi na političnem polju. Mi imamo močno organizacijo, imamo v kontroli oblast in celo oblast samo. Uradnik, ki ima našo dušo in naše mišljenje, je dober in naj ostane na svojem mestu. Slabe pa hočemo zamenjati.« Povedal je še, da ima njegova stranka svoje Gogolje, pri tem misli seveda na sebe. Za konec je še zabelil svojo običajno krilatico: »Vse bomo rešili z narodnim sporazumom, ki si je postavil geslo: narodu vso oblast, gospodi pa, v kolikor dela, pa vso čast.« Zadnje je že demanti za vse prejšnje.

Širite »Del. Politiko«!

Miroslav Krleža:

GOLGOTA.

Drama v petih dejanjih.

Prevel FERDO DELAK.

KRISTIJAN: Jaz se nisem zaklel ne lažljivo in ne krivo! Ali ste bili vi na ladji? To je laž! Jaz se nisem zaklel! In vas se to absolutno ne tiče! A če kot zdravnik ne veste kaj napraviti, odidite! Jaz bom poklical specialista...

DOKTOR: Dopustite, prosim vas, da vas opozorim na dve na oko neznatni stvari, ki so pa tu momentano relativno velike važnosti! Prvo: moji možgani so tako urejeni, da me absolutno z nobeno dijalektiko ne morete nadvladati! Davno je bilo to, ko sem mislil, da govorijo ljudski tribuni resnico! A drugo: denar, s katerim bi vi plačali specialista, da vam pregleda otroka, je krvav! Na njem je kri vaših prijateljev! In jaz bi specialista pravočasno obvestil! On principijelno ne sprejema krvavega denarja! Judežev srebro! He-he!

KRISTIJAN: Čujte vi, pazite kaj govorite!

DOKTOR: Ne govorim ničesar iz mezinca izvitaga! Vi imate v svojem žepu ključce od blagajne, ki ni vaša dragi moj! To bi bila tatvina in zopet nova komplikacija! Danes

smo sedemindvajsetega! Vi pripadate tehničnemu osebju. Kdo lahko pokliče še razen vas od vsega tehničnega osebja sedemindvajsetega specialista v svojo hišo? Vi računate z onim krvavim honorarjem pretekle noči.

KRISTIJAN: Ne žalite me...

DOKTOR: Psst! Umirite se! Tam spi vaša žena! Zakaj bi jo prebudili? Prišlo bi do nepotrebnih scene! Neugodno je če še kak tretji posluša! To je končno naša privatna stvar! Vi imate v roki blagajno! Akcijski odbor vam je poslušen kakor Bogu! Vas bodo delegirali kot delegata v centralo! Arzenal je za centralo silnega pomena! Vi boste znali dobro in radikalno izrabiti ta krvavi re-nome. Pred vami je karijera! Pa ne pustite, da se vam žena vmeša v posle! Žene niso zanesljive v takih stvareh...

KRISTIJAN: A prosim vas...

DOKTOR: Ne! Niti besede! To res jaz prosim! Vse kar bi rekli, bi bila laž!

KRISTIJAN: Laž je to kar vi govorite!

DOKTOR: Da, to so vaše metode. Alfa enako omega. Na ladji ste s tem uspeli! Oni ubogi Rus je padel poražen! In na pokopališču je to užgalo! A jaz se ne držim teh vaših principov! Čujte me! Ne lažite samemu sebi! Ne rečem, da je lagati greh! A laž rodi laž! In laži bodejo kakor truje, kadar jih človek spozna za svoje. Sicer pa boste to v kratkem

spoznali! Niti petelini se še ne bodo oglašili, ko boste že vedeli, da ste lagali! Da! Pred osemindvajsetimi urami, v ravnotem času, pri zidu...

KRISTIJAN: Jaz nisem temu kriv! To je bilo proti moji volji...

DOKTOR: Nihče ni nikdar ničesar kriv! Da! Da! In vse kar se dogaja, ni niti moglo biti drugače! Da! Ali poleg tega — da! V ostalem! Fakt je, da vam bo dete umrlo!

KRISTIJAN: Kaj me mučite? Poslušajte tudi mene! Tudi jaz imam svoje argumente! Prvo: jaz se načelno nisem skldal s centralnim odborom, in to sem vedno povdarjal! To je bila borba z celom ob čelo, to ni bila laž! A drugo: meni so bile dane garancije, da se kri ne bo prelivala.

DOKTOR: Da, da! Načelen konflikt garancij! Mogoče je res tako, kakor pravite! A prvo: vi sploh nimate načel, in drugo: kakšne garancije so vam dali? Hala! Kdo vam je dal garancije? Nihče vam jih ni dal, ali ste me razumeli? In končno, vi ste hoteli smrt onim ljudem! Vi ste hoteli to smrt; in še nekoliko minut preje, ste ravno to smrt imeli za triumf! Poslušajte me! Kaj se razburjate? Jaz vas ne obtožujem! Poročam le kako je bilo...

KRISTIJAN: Meni so bile dane garancije...

(Dalje pri.)

Križem sveta.

Težave japonskih žen. Nekoč je bila japonska žena jetnica polna dražnosti in poslušnosti. Japonka ni smela biti ljubosumna. Mož je lahko pripeljal v hišo drugo ženo in ona je morala molčati. Novorojeno dete — deklica je bila takoj po rojstvu položeno na zemljo kot znak, da je žena dar zemlje, mož dar neba. Dandanes se pa tudi Japonke modernizirajo. Obiskujejo univerze, zanimajo se za literaturo in znanost. Zahtevajo volilno pravico. Izdajajo časopise in se učijo druge jezike, posebno angleški jezik. Tudi v ljubezni se Japonke modernizirajo. Prej niso bili zakoni sklenjeni radi ljubezni, pač pa po volji svojih roditeljev. Danes se vidi tudi na Japonskem polno zaljubljenih parčkov, in kjer je ljubezenska romantika, tam so tudi samomori radi nesrečne ljubezni. V kolikor se množe zakoni iz ljubezni v toliko so tudi razporeke gostejše. V prejšnji dobi se je poročena žena počnila lea in zobe, odstranila obrvi v počastenje moža. S tem se je hotela tudi ubraniti moških pogledov. Ko je umrl mož, si je ostriгла lase. Prej so bile japonske žene žrtve suženjstva, dandanes pa so žrtve bede, jetike, tvornice in prostitucije.

Stradanje prihaja v modo. Na nekem kongresu je imel angleški princ govor, v katerem je priporočal skromnost v jedi in pijači. Poudarjal je, da dobro vzgojen človek je na dan samo štirikrat. Med vsakokratnim uživanjem hrane mora plesati in sploh gibati. On sam je sklenil, da bo užival alkoholne pijače samo zvečer. Ravno tako ne bo več kadil smotk, pač pa pila v cigarete.

Pobožen protest. Člani bivše carske familije so vložile pri vladi Združenih držav, Francije in Anglije »oster« protest, ker se je Sovjetska vlada »držila« prodati nakitja in dragocenosti s carskega dvora. Ostalo bo vsekakor samo pri protestu.

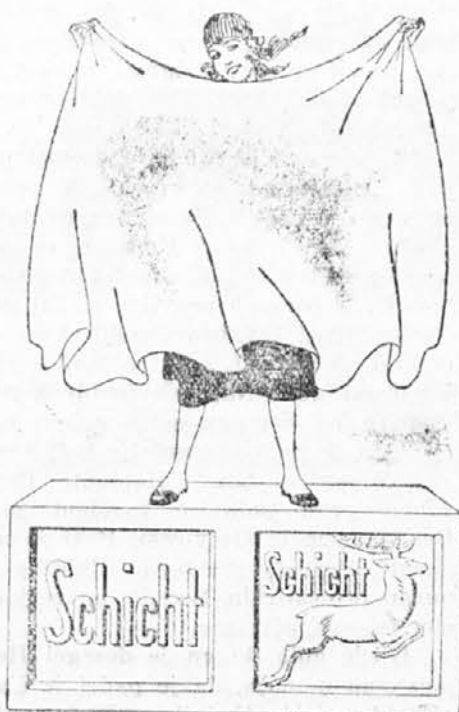
Zmaga prijateljev alkohola. Več sto ameriških listov je izvršilo med svojimi čitatelji glasovanje, da se omili ali celo odpravi zakon o točenju alkoholnih pijač. Od 3% milijonov glasov je bilo 2% za popolno odpravo zakona, ki zabranjuje točenje alkoholnih pijač. Abstinente so imeli večino le v državi Kansas in Karolina.

Normalna žena. Pred kratkim je neka angleška dama vprašala znanega pesnika Kiplinga, kakšno mnenje ima o normalni ženi in kakšna mora biti. Pesnik je odgovoril: »Tri stvari so potrebne vsaki ženi. Slična mora biti polžu, kateri redko zapusti hišo, vendar ne sme kot polž vse premoženje nositi na hrbtu. Predno govori naj premisli, če je vprašana in končno mora biti v vseh dejanjih točna in natančna. Vse te lastnosti pa ne sme kazati javnosti.«

Če žena tepe moža. Pretepanje zakonskih žen ni bila v prejšnjih časih kaka posebnost. Obratno pa se je začelo ženiti, če je tepla moža. Tudi možu se ni odpustilo, ako je bil tepen od žene, ker je s tem osramotil ves moški spol. Navadna kazen za takega moža je bila, da so mu odkrili streho. S tem so hoteli pokazati, da mož, ki se pušči od žene tepsti ni vreden, da je lastnik strehe, to je hiše. Zgubil je čast hišnega poglavarja. Posebno na puštni torek so se osvetili moški nad možem, ki ga žena tepe. Žena je morala sedeti zadaj na osli in ga držati za rep, mož pa je moral voditi osla.

150 avstrijskih inženirjev za sovjetsko Rusijo. V sporazumu s sovjetskim poslaništvom pošlje dunajska delavska zbornica 150 avstrijskih inženirjev, strojnikov in kemikov v Rusijo. Sprejem inženirjev se bo izvršil potem posredovanj in okrožnih industrijskih komisariatov. Delavska zbornica bo sama odločila, kateri inženirji gredo v Rusijo.

Pohotnost mrliskega paznika. Karl Frie 46 letni mrliski paznik v Haagu je 4 letnega dečka, ki se je igral v bližini pokopališča, zvalil v mrtvašnico, češ, da mu bo pokazal cvetice. V mrtvašnici ga je zlorabil. Frie je bil aretiran. Pri preiskavi se je dognalo, da je v l. 1918—1921 posiljeval tudi svojo 14-letno hčer. Frie sumijo, da je zlorabil tudi ženska trupla, ki so bila prinešena v mrtvašnico.

Namakaj z „Žensko hvalo“!
Izpiraj z „Jelenjim milom“!

Potem bo perilo,
brez najmanjše poškodbe,
brez truda,
ob največji varčnosti,
v najkrajšem času,
res popolnoma čisto!

SCHICHT

Žalosten konec igralca. V Londonu je umrl v veliki bedi Bower, ki je v prejšnjih letih užival sloves svetovnega igralca v Monte Carlu. Bower je sin angleškega generala. Vzgjali so ga v Etonu. Čilske vojske se je udeležil kot stotnik. Bil je strasten igralec. Nekoč je pričel ob 1. uri po polnoči igrati s 150 tisoč dolarji. Zjutraj je imel 1.215.000 dolarjev dobička. Imel je poseben sistem pri igranju. Radi njegove igralske sreče so morale mnoge banke prenehati s poslovanjem. Poročil je bogato Angležinjo in ji zaigral vse premoženje.

Lov na leve v bližini Pariza. V bližini Pariza sta pobegnili iz zverinjaka dva leva. To je povzročilo v okolici mnogo razburjenja. Ljudstvo se je opogumilo in šlo na cesto oboroženo. Lova na leve se je udeležilo 200 lovcev in 50 orožnikov. Po petih urah se je posrečilo lovem izslediti oba leva. Levinjo je ujel lastnik zverinjaka, lev pa je bil z več kot 50 strelji ustreljen.

Z ruskimi emigranti. ki so v veliki večini pripadniki bivše ruske aristokracije je Jugoslavija dobila precejšnjo nadlogo in emigranti so med nas zanesli dosti razvad, ki jih prej pravzaprav nismo poznali. Med rusko aristokracijo je bil že pred vojno silno razširjen kokainizem, morfinitizem in opizem. Vse to so zanesli v Jugoslavijo in seveda v prvi vrsti v Belgrad, koder so se nastanili vsaj bogatejši ruski emigranti. Prav te dni so aretirali nekaj emigrantov, ki so po raznih breznicah in barih razpečevali kokain. V Belgradu se je ta razvada v zadnjih letih zelo razpasla in sužnji te razvade so že ugledne družine in razni višji funkcionarji. Zato je preganjanje razpečevalcev tega strupa policiji zelo otežkočeno.

A: Naš kruh je težak.

B: Grenak je grenak, težak ne more biti, ker ga je tako malo!

Kultura.

Drama.

Sreda, 24. marca: Ob 16. uri pop. Če pride čarodej, otroška predstava društva Atena. Izven.

Ob 20. uri zvečer: Druga mladost. Red E.

Četrtek, 25. marca: Ob 20. uri zvečer Pygmalion. Izven.

Opera.

Sreda, 24. marca: Zongler Naše Ljube Gospe. Red F.

Četrtek, 25. marca: Ob 15. uri pop. Mannon, gostuje gospa Ada Poljakova. Izven.

Ako ni drugače označeno, se prično predstave v drami ob 20., v operi pa ob pol 20.

Dnevne novice.

Še ena velika afera. Listi objavljajo vprašanje poslanca Hodžarja na ministra za šume in rudnike v zavedi dr. Žerjavi in družbe »Nihag«. Vprašanje poslanca Hodžarja navaja med drugim:

»Nihag«, družba za lesno industrijo v Zagrebu je sklenila 9. oktobra leta 1920 pogodbo z državo za izsekavanje lesa v Ivanjskih gozdovih. Ugovor je bil sklenjen za dobo 6 let in za izsekavanje 229.393 kub. m lesa. »Nihag« pa ugovora ni držala kljub večkratnemu pozivanju vlade. Vsi pozivi vlade so navedeni s številkami in datumi. Zato je ministrstvo za šume in rude dogovor z »Nihag«-om dne 14. januarja 1924 št. 29.183 razveljavilo. Istočasno pa je bila vložena tožba zoper »Nihag« za odškodnino 7 milijonov dinarjev.

Zdaj pa se je nenadoma izvršil v postopanju proti družbi »Nihag« preobrat. Tekom par mesecev se je »uredilo«, da ni bilo treba »Nihagu« nobene odškodnine plačati, pač pa se je napravila nova pogodba, ki jo je za ministrstvo za šume podpisal takratni minister dr. Gregor Žerjav.

Zdaj je v smislu tega dogovora dobila »Nihag« še 500.000 kub. m lesa za izsekavanje. Na mesto 7.000.000 Din odškodnine, daje »Nihag« le 2.000.000 Din, železnico do gozda, ki je vredna 9 milijonov dinarjev, kupi »Nihag« za 1 milijon petsto tisoč Din. »Nihag« pa se »nacionalizira« na ta način, da prevzame država eno četrtino delnice po 50 Din komad, dasi so notirale le 38 Din. Tako »Nihag« ni plačala v gotovini državi ničesar, ampak ji je za odškodnino in za železnico dala — svoje delnice. Enako je »Nihag« dobila tudi 9.000.000 Din posojila pri Narodni banki v Zagrebu, kjer je za to posojilo položila 180.000 delnic. Dasi se vse ugodnosti, ki jih ta pogodba nudi »Nihagu« na škodo države ne dajo natanko določiti, je vendar mogoče z najnavadnejšim računom dognati, da je minister za šume in rude, dr. Gregor Žerjav oškodovalec državo za 31 milijonov dinarjev.

Omenili smo tudi to hrupno kupčijsko afero le kot ponovni dokaz popolnega zamočvirjenja našega političnega življenja.

Obrtniški praznik. Slovenski narodni in zato seveda tudi svobodni obrtniki so si izbrali sv. Jožefa za svojega svetnika, zaščitnika in patrona. Na praznik tega svetnika so zato letos ubogi obrtniki slovenski položili svoje gorje in spravili svoje težave v običajno resolucijo.

Pri vsej tej komediji je zanimivo: podražitev obrtnih lokalov so obrtniki že preboleli. Podražene najemnine so že prevaleli na plače svojih naročnikov. Zato stanovanjske zaščite v svoji resoluciji niti več ne omenjajo, kar je naravno, če vodi trgovska zbornica tudi obrtniške praznike.

Zato pa seveda pogrevajo v resoluciji socialno-politična bremena. Da, ta bremena pa so za praznujočo gospodo obrtnike pretežka in prehuda.

Mi pravimo: gospodje obrtniki, roke proč od delavskega zavarovanja. Odkar je v delavskem zavarovanju uvedeno paritetno zastopstvo in odkar se smejo širokonostni tudi obrtniki v delikatnih vprašanjih socialnega zavarovanja, od takrat nazaduje zavarovanje. — To je najbolj važna ugotovitev zadnjih let. Kako bi bilo boljše in uspešnejše, če bi obrtniki iskali vzrokov za svoje dosledno in nevzdržno propadanje drugod, ne pa v socialnih bremenih. Pa ker so slepi, zato gonijo lajno o tem, zaeno pa nadaljuje propadanje obrtniškega stanu.

Kongres stanovanjskih najemnikov. Te dni se je vršil v Zagrebu kongres stanovanjskih najemnikov cele države: Slovenije je zastopal sodr. Vencajz. Ostali delegati so bili iz Belgrada, Zagreba, Novoga Sada, Sarajeva in Splita. Sklenili so, da se merodajnim oblastem izroči spomenica, v kateri brez-pogojno zahtevajo podaljšanje stanovanjskega zakona do leta 1930. Sedež društva najemnikov za vso Jugoslavijo se prenese, prav tako so sklenili, da društvo prestopi v mednarodno organizacijo stanovanjskih najemnikov, ki ima svoj sedež v Cürichu. Upanje je torej, da stanovanjski zakon še ostane,

čeprav v celoti ni odobravanja vreden, ker ne štiti dovolj najemnikov.

Mariborski mizarji, pozor! V »Delavcu« od 25. februarja t. l. so bili objavljeni vsi mariborski mizarji, da se bo vršil letošnji občni zbor lesnih delavcev podružnica Maribor dne 14. marca 1926 ob 9. uri dopoldne v Ljudskem domu. Ker se pa le premalo sodrugov zaveda dolžnosti, da se mora udeležiti občnega zbora, se občni zbor dne 14. t. m. ni mogel vršiti, ker po pravilniku ni bil sklepčen. Vse lesne mariborske delavce vnovič opozarjamo, da se bo občni zbor vršil 31. marca t. l. ob 18. uri (6. uri) zvečer v »Ljudskem domu«. Ruška cesta 5. Ker bo dnevni red isti, in sicer se bo razpravljalo o vprašanju delnic za stavbno dvorano Ljudskega doma in še razna druga finančna vprašanja, je dolžnost vsakega lesnega delavca, da se občnega zbora točno in zanesljivo udeleži. Ako se sodrugi tudi to pot ne odzovejo, se bo občni zbor vršil ob vsakem številu nazožih članov.

V okrilju Podmladka Rdečega Križa in v njega korist priredijo dijaški orkester, pevski zbor in literarni klub »Čankar« v četrtek, dne 25. marca 1926 ob 10. uri dopoldne v realni telovadnici Akademijo z zelo bogatim in pestrim sporedom (glasbene točke, pevski zbori, deklamacije itd.). Vstopnina 3 D. Glede na dobrodelni namen prireditve se preplačila hvaležno sprejemajo. Vabijo se zlasti dijaki. — Solški odbor P. R. K.

Društvo »Treznost« v Ljubljani ima v sredo 24. t. l. svoj redni sestanek v higijenski točilnici. Dnevni red: 1. Objava novih in starih še ne zaobljubljenih članov. 2. Določitev delegatov za ustanovno skupščino »Oblastnega Središča STM za Slovenijo« v Celju. 3. Tekoče. — Odbor.

V Splitu so oblasti razpusile orjunaško zborovanje, ker je dr. Leontič v svojem govoru preostro napadal Italijo in naše prijateljske odnose do nje.

Študentje beogradske trgovske akademije so začeli s stavko, ker je vodstvo izključilo nekaj učencev radi nedostojnega vedenja.

Zvestoba do groba. Mlado belgrajsko dekle se je nedavno poročilo in le kratko dobo uživalo ljubezen, ki je bila ves čas nekaljena. Mož se je pred nekaj tedni ponesrečil in umrl. Mlado vdovo je to tako pretreslo in življenje brez moža se ji je tako pristadilo, da je šla na možev grob in izpila znatno količino sublimata, da se tako združi z možem v smrti.

V Št. Vidu pri Stični se je smrtno ponesrečil učenec Franc Vidic. Rezal je z nožem repo za živino, pa mu je spodletelo in zabodel se je naravnost v srce. V nekaj minutah je izdihnil.

Vlomilce, ki so pobrali iz zagrebške tehniške fakultete čez 13 tisoč dinarjev so že prijeli. Sta to dva elegantna »gospoda«, ki se živita samo s tem poklicem. Vlomila sta najbrž tudi v Ptuj, skušala pa tudi v Mariboru.

Tiskovni sklad.

Tiskovni sklad. Sestnajsti izkaz. Nabiralna pola št. 32 s. Mihaela Cobala v Zagorju, nabral: Luka Rovičević Din 30; Sreten Jakšić Din 30; Jova Jaklič Din 20; Ivan Ogrin Din 20; Fran Zub Din 20; Marko Pettner Din 20; Vjekoslav Beranek Din 20; Laza Jovin Din 10; Gušek Stojanović Din 10; P. Medić Din 10; dr. Avg. Arselin Din 10; Heroj Din 10; Dr. Ozvošek Din 10; Grčević Din 10; Marn Din 10; G. Pire Din 10; V. Kapus Din 10; skupaj Din 250. Zadnji izkaz Din 1262.50. Skupaj Din 1512.50.

SKRAJNI JE ČAS

je, da se prepritate, da edino per nogavic z žigom in znamko (ideja, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugi! Dobivajo se v prodajalni,

Za našo deco.

Andersen—Nexö:

Volk in ovce.

(Konec.)

Velike, usodne novice je prinesel s seboj. V gozdu ni bilo nobene zveri razen volka samega. Za gozdom ni drugega kot voda, morje prav kakor tu. Vso pokrajino prehodiš lahko v eni uri. Vse grozote si je volk le izmislil.

To poučevanje ni bogve kaj razvnelo ove. Res so se vedno bale ure, ko jih bo volk požrl — vendar so videle v tem rešitev pred drugim, še večjim zlom. In to jim je bilo navsezadnje tako lepo. »Vero nam boče vzeti,« so zlobno govorile o mlademu ovnu — »naše ideale prezirala!«

In dasi so silno gobezdale, preževkavale in požirale, ni ostalo vse pri starem. Nemir se je polotil črede. Najbolj pogumne so se pridružile mlademu ovnu in hotele sezidati visok zid pred gozdom.

Načrt je bil vsekakor predrzen, najsmelejši, kar se jih je do tedaj rodilo v ovčjih možganah. Stare, vestne ovce so zmajale s svojimi publiki, voljnati glavami — kje bi potem volk, revež, dobival svoj živež? A misel se je urno širila in nekega lepega dne so sklicale veliko zborovanje o tem vprašanju. To je bilo prvič, da so se sešle ovce, da rešijo svoje lastne zadeve. Odziv je bil polnoštevilen.

Ko je bilo razpravljanje v največjem tiru, je nastal velik nemir v čredi — sredi njih se je pojavil volk.

»Prišel sem braniti svoje po zakonu pripoznane pravice in opozorjam že vnaprej, da imam popolno svobodo kretanja,« je dejal in poškilil na ovnove roge. »Vedno sem bil čist demokrat in nisem nasproten, da odloči glasovanje. Ker pa sem že več sto ove požrl, si lastim pravico, da velja moj glas stokrat več kot glas enega izmed vas.«

Večina ove je to sprejela. Mladí oven je protestiral, a nikdo ga ni poslušal. »Izgini, gobezdalo!« so kričale. »Vse staro, vse lepo nam bo pogubil!«

Moral je ubežati iz črede in se oddaljiti na skrajni rtič. Tam je živel in samotno mulil travo.

»In sedaj vam bom predlagal,« je nadaljeval volk. »Prepir in združba nista za nas. Bog je ustvaril vas kakor mene. Opazujte natančno življenje — vse življenje cvete iz slege. Povsod, kjer hočemo kaj pozitivnega doseči, se morate obe stranki sporazumeti. Moj predlog je: postavite do polovice zid, drugo polovico pustite odprto. Tako bodo obe stranki dobile vsaka svoje.«

To je ovcam ugajalo. In tako se je zgodilo.

Le mladi oven ni bil zadovoljen. Molče je sameval po obali in samota je rasla v njem v kljubovalno moč. Ne bi bilo dobro priti v njegovo bližino!

Podnevi tudi nikdo ne gre tja.

Dogaja pa se, da ga ponoči obiskujejo mlade ovce, da jih obsenči s svojo močjo. In čudno! Vsako jutro leže na rtiču novorojena jagnjeta-ovni v rosní travi. Najprej začutijo prijetno srbenje na čelu; in kadar bodo dovolj močni.

(Prevel Mile Klopčič.)

Šport.

Finale za zimski pokal. Akad. SK. Primorje: ŽSK. Hermes 4:1. Na praznik 19. t. m. se je igrala na igrišču SK. Ilirije finalna tekma za takozvani Krisperjev zimski pokal. Za finale sta se kvalificirala Akad. SK Primorje in ŽSK. Hermes.

Najtežjo vlogo v tem turnirju so imeli Primorjaši. Zrebo je odločil, da sta došla kot prva Akad. SK. Primorje in SK. Ilirija, torej oba najjačja rivala. Po lepi in vzorni igri obeh moštev ter ob res sportno-dostojnem obnašanju takrat navzoče publike je prva tekma in podaljšek 2 × 15 min. izpadel v korist akademikov v razmerju 1:0.

Pri finalni tekmi je publika odnosedno gotov del iste dokazal, da ne pojmuje sportne misli. Napram sodniku se je z raznimi neumestnimi, nedostojnimi in grdimi izrazi vedla prav grdo. Vsled tega je bil sodnik precej

izbegun ter ni zmogel držati igre na uzdi. Hermežani, videč neizogiben poraz, počeli so surovo igrati, v kar jih je gotov del brezsrčne publike celo navduševal.

Hermežani so pričeli z lepimi napadi. Primorjaši so vračali. V nekaj minutah je naskočil srednji napadalec akademikov, vratar Hermesa se mu je mogel izogniti le v golov prostor. Sodnik je po vseh pravilih piskal gol. Neobjektivni in surovi publiki pa to ni bilo po godu. Kmalu za tem je sledil drugi gol. Najlepši je bil 3. gol, streljan po Ermanu ostro v levi kot.

Igra je za tem čimdalje bolj surova. Recontre Glavič-Habicht. Proti koncu prve polovice incident med Drakslerjem in Glavičem. Prvi je napadel dejansko drugega. Publika je burno protestirala. Sodnik je izključil oba in zaključil igro.

Glede gola, ki ga je dosegel Hermes smo mnenja, da je padel iz čiste offside-pozicije. Sodnik g. Fink je dokazal, da ni zmožen voditi težjih tekem. Da je igro zaključil, pa popolnoma odobravamo. Tako publiko treba prisiliti, da se nauči dostojnega vedenja.

Prireditve.

Delavska Telovadna Enota Ljubljana—Šiška sklicuje za četrtek, dne 25. marca (na praznik) 1926 ob pol 10. uri dopoldne v Prešernovi sobi gostilne »Novi Svet« svoj redni letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo funkcionarjev, 2. Ločitev šišenske D. T. E. od ljubljanske, 3. Izlet na Dunaj, 4. Volitev novega odbora, 5. Razno. Udeležba vsakega člana dolžnost! Pred občnim zborom se sprejemajo novi člani.

Hrastnik.

V nedeljo 21. t. m. se je vršil tu volilni shod »Združene liste delavcev«. Na shodu sta poročala ss. Sitter in Grabner. Sitter je v daljšem govoru obrazložil boje, ki jih je vodilo rudarsko delavstvo od leta 1897 do 1920. Za svoja izražanja je žel vsestransko prijetje. Tako govori le človek, ka-

teremu je dobrobit delavstva nad vse. Za njim je govoril kandidat neodvisnih delavcev na »Združeni listi« sohr. Grabner iz Trbovelj. Očrtal je boje za pravilnik brat, skladnice ter jasno in javno kot levičar poudarjal, da je vsak delavec, ki ne bo glasoval za »Združeno listo delavcev« katere skrinjica je četrta, izdajalec delavskega razreda, ker bo s tem le pomagal meščanskim strankam. Dokazal je tudi javno, kako laže »Kmet. del. list«, kar so navzoči generali DKL tiho v žep vtaknili. Komunisti so menda hoteli shod razbiti, ker so pripeljali celo krdelo do 20 mož iz Trbovelj, z njimi na čelu vsi ljubljanski generali. Bilo je pač grozdje prekisló. Ker se je takoj za tem shodom vršil ženski shod, na katerem je zahteval Gustinčič besedo, je predsednik hotel na zborovalce vplivati, naj se mu poda beseda, toda protest od strani zborovalcev je bil tako hrupen, da je predsednik ob splošnem tumultu shod zaključil.

Rudarji, vprašajte sedaj te generale, zakaj ne gredo raje klerikalnih in demokratičnih shodov razbijati! Seveda, klerikalci in demokrati naj le v miru lovijo delavske glasove — glavno je, da se motijo delavski shodi in cepi delavstvo. Čudno sicer to ni, ker itak kompromirajo s klerikalci. Oni so se namreč zavezali, da bodo v slučaju zmage oddali svoje glasove za klerikalnega župana, ker jim je ljubši kakor njihov predsednik Rudarskega doma, delavec s. Grabner. To so javno povdarjali, posebno pa še neki slikarski mojster. O, komunistična morala, kako daleč si padla! Še ni dobro posušena kri na Zaloški cesti, še vpijejo žrtve iz grobov, a vi se pajdašite in obljublimate županski stolček stranki, katera je povzročila toliko gorja. Delavci rudarji, pogledite vse to in volite »Združeno listo delavcev«, katere skrinjica je četrta.

Združeno delavstvo mora in bo zmagalo. Neodvisnež.

**V DELAVSKE DOMOVE
»DELAVSKE POLITIKO«!**

Odprodaja

zimske blago in ostanke v lastno izgubo. Vse drugo blago pa po zelo znižani ceni. 99

Šentpeterski bazar
Ljubljana, Martinova c. 8.

Polenovko

namočeno, marinade vseh vrst po konkurenčnih cenah morske in sladkovodne ribe

dobite vsak dan v špičialni trgovini 90

„Riba“

Ljubljana, Gradišče 7.

Produkcija - kréma za čevlje.

Zahtevajmo in kupujmo vedno in povsod le „Produkcijo kréma“ za čevlje. 130

Širite Del. Politiko!

Pozor krojači, šivilje, nešivilje!

Kroje za dame in gospode izdeluje po merah; — modni listi samo 120 Din s slov. učnim poukom, po katerih mora krojač ali šivilja krojiti obleko. Specialni tečaj za krojaške mojstre, šivilje, pomočnike, pomočnice in nešivilje; pričetek 6. aprila. Vpisovanje in informacije daje: Oblastv. konces. v Franciji in Angliji dipl. KROJNA SOLA, STARI TRG šte v. 19. I. nadstr. — LJUBLJANA. 14

Če hočete Vaše oči obvarovati
poslužujte se samo lepo in pregledno črtanih
poslovnih knjig

ki jih izdeluje po nizkih cenah 146

Rnjigoveznica R. T. D. v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 6/II

En grös

En detail

Za Velikonoč!

Praška šunka kg 33 Din in raznovrstne mesne izdelke, sir, čajno maslo, kompote, sadne soke, čaj, konjak, rum in raznovrstna žganja in vina priporoča delikatesna trgovina in vinotič

G. BREZNIK, LJUBLJANA, Florjanska ulica štev. 1.
(Križišče cestne železnice pri Sv. Jakobu) 146

V restavraciji pod „Skalco“ Mestni trg šte. 11.

se točijo pristna, ter pitna vina. Preko ulice za 1 dinar cenejšje. — Vedno sveža gorka in mrzla jedila. — Vsako sredo, soboto in nedeljo od 20. do 24. ure salonski koncert. — Ob nedeljah od 9. do 13. ure zajtrkovalni koncert. 153

V Samopomoči je rešitev!

Pristopite
za člana občekorist. stavb. in kreditne zadruga

„STAN IN DOM“

Oglejte si
njeno prvovrstno kolonijo ob Tržaški cesti
v Ljubljani

Delež Din 250.—

Pristopnina Din 50.—

Začasno je zadruga pisarna v „Zadružni banki“ Aleksandrova c. 5

Konzumno društvo za Slovenijo

registrovana zadruga z omejj. zav. v Ljubljani

sprejema

hranilne vloge

In jih obrestuje po zelo ugodni obrestni meri.

Pojasnila daje ravnateljstvo, Ljubljana VII, Zadružni Dom.